

Т.О. Сідорова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.Г. Лисак, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ ІНТЕГРОВАНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВНЗ

В умовах переходу економіки країни до ринкових відносин істотно змінилися вимоги до компетентності випускників ВНЗ. Однією з важливих проблем є відповідність компетентності випускників реальним запитам ринку праці. Роботодавці зацікавлені в працівниках з визначеним набором знань, умінь і навичок, необхідних для безпосереднього включення в трудову діяльність. Термін адаптації на виробництві випускників безпосередньо складає в середньому 3-5 років. Це пов'язано з тим, що випускники не можуть використовувати отримані знання у виробничій діяльності. Тільки відсутністю умінь можна пояснити те, що молоді робітники, маючи знання, не знають часом, у якій послідовності діяти.

Звідси випливає, що необхідний новий підхід до підготовки компетентних працівників. Підвищення якості підготовки спеціалістів тісно пов'язане з удосконаленням змісту освіти та навчання, покращенням навчально-програмної документації, розробкою науково обґрунтованих методів їх складання.

В даний період не в достатній мірі реалізується системний підхід до розробки змісту навчання, окремі навчальні предмети розглядаються ізольовано.

При такій автономній розробці визначним фактором для складача стає логіка тієї чи іншої науки, а загальні вимоги до підготовки спеціаліста виступають на задній план. Це часто приводить до того, що частка не суттєвого для майбутньої трудової діяльності матеріалу в обсязі навчальної дисципліни значно знижує частку важливого, найбільш значимого.

Підхід, який склався, не передбачає сукупного аналізу змісту навчання на етапі його проектування, що приводить до суттєвих недоліків:

- порушення цільності змісту навчання;
- дублювання навчального матеріалу в навчальних програмах суміжних дисциплін;
- наявність застарілого та другорядного навчального матеріалу;
- розходження зв'язків між змістом теоретичного та практичного навчання;

- відсутність вказівок про міждисциплінарні зв'язки дисциплін;
- відсутність рекомендацій з реалізації виховальних та розвивальних можливостей змісту навчальної дисципліни;
- відсутність рекомендацій, які стосуються специфіки організації навчання за даною дисципліною.

Ці недоліки, звичайно, впливають на системність придбаних знань та вмінь, якість підготовки спеціалістів в цілому. Тому виникає необхідність інтегрування дисциплін та створення відповідних інтегрованих навчальних планів.

Інтегрований навчальний план розробляється з метою реалізації процесу через модульне навчання.

Модульна технологія, головним принципом якої є діяльнісний підхід, дозволяє організувати навчальний процес таким чином, щоб навчити студентів зв'язувати воедино, направляти в один потік отримані знання й уміння при виконанні трудових функцій. Це досягається шляхом інтегрування навчальних дисциплін і створення інтегрованих навчальних планів, що дозволяють усунути існуючі недоліки.

Основними напрямками удосконалення навчальних планів є:

- виключення дублювання з іншими дисциплінами на основі їхнього інтегрування;
- визначення місця структурних елементів у загальній структурі навчального матеріалу;
- доповнення змісту дисципліни знаннями, що сприяють підвищенню інтересів студентів до навчання;
- добір найбільш істотного навчального матеріалу для інваріативного і варіативного компонентів;
- скорочення окремих складових частин у зв'язку з їхнім переносом в інші дисципліни;
- створення програмної документації, що гнучко реагує на запити підприємства в умовах ринку.

Для інтегрування вибирають ті дисципліни, що близькі за змістом, чи мають сильні міждисциплінарні зв'язки.

Такий підхід до будування навчальної програми дозволяє забезпечити послідовність формування у студентів цілісної системи професійних знань, вмінь і навичок у відповідності з профілем діяльності компетентного робітника.